

Ecbalium Elaterium Kullanımına Bağlı Gelişen Uvular Ödem: Olgu Sunumu

Uvular Edema Due to *Ecbalium elaterium*: A Case Report

İrfan Aydın, Sevdegül Karadaş, Hayriye Gönüllü, Fatih Selvi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Van, Türkiye

ÖZET

Bitkisel ilaçlar son yıllarda halk arasında çok sık kullanılmaya başlanan alternatif tedavi yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar birçok bitki ve otları hastalıklarını veya semptomlarını düzeltmek için kullanmaktadır. Literatürde bu tür ilaçların hayatı tehdit edici yan etkileri olduğunu bildiren çok sayıda vaka sunumu bildirilmiştir. Bu çalışmada sinüzit tedavisi için *Ecbalium elaterium* sıvısını burnuna uygulayan ve uvular ödem gelişen olgu literatür eşliğinde sunuldu.

Anahtar Kelimeler: *Ecbalium elaterium*, acil servis, uvular ödem
Geliş Tarihi: 22.12.2010 **Kabul Tarihi:** 10.03.2011

ABSTRACT

In recent years, herbal medicine use has become frequent among the public as alternative medical treatment. People use many plants and herbs to treat the symptoms of diseases. However, many cases of life-threatening side effects of such drugs have been reported in the literature. In this study, a patient who administered drops of *Ecbalium elaterium* juice into his nose for the treatment of sinusitis and developed uvular edema is presented with a review of the literature.

Keywords: *Ecbalium elaterium*, emergency department, uvular edema
Received: 22.12.2010 **Accepted:** 10.03.2011

Giriş

Dünya genelinde bütün toplumlar tıbbi ilaçların dışında alternatif tedavi yöntemlerini birçok hastalıkta sıkça kullanmaktadır. Literatürde bu tedavilere bağlı ciddi yan etkilerin olduğunu bildiren çok sayıda olgu rapor edilmiştir (1).

Ecbalium elaterium, Cucurbitaceae familyasından olup otsu ve ruderal bir bitkidir. Halk arasında acı kavun, cırtatan, eşek hıyarı, acı düvelek olarak da bilinen bu bitkinin özü yaygın olarak sinüzit ve sarılık tedavisinde kullanılmaktadır (2) (Resim 1). Mekanizması tam olarak bilinmeyen bakteriyel ve sitotoksik etkileri olan *Ecbalium elaterium*'ün boğaz ağrısı, iritasyon, salgı artışı, burun, ağız ve solunum yollarında ödem ve nekroza ilerleyen yan etkilerinin yanı sıra, hayati tehdit eden anafilaktik reaksiyonlar, kanlı ishal ve hipovolemik şoka neden olduğu bildirilmiştir (3, 4). Bu çalışmada, sinüzit tedavisi için *Ecbalium elaterium* kullanımı sonucu, uvular ödem gelişen olgu, literatür eşliğinde sunuldu.

Olgu Sunumu

Kırk altı yaşında, 84 kg ağırlığında erkek hasta boğaz ağrısı ve yutma güçlüğü şikayetiyle acil servise başvurdu. Başvurudan yaklaşık 12 saat önce sinüzit tedavisi amacıyla her iki burun deliğine *Ecbalium elaterium* adlı bitki özünden 3-4 damla damlattığı öğrenildi.

Yapılan muayenesinde tansiyon arteriel (TA): 120/70 mmHg, nabız: 78 /dakika, solunum hızı: 16 /dakika, vücut ısısı: 36°C ve oksijen saturasyonu %95 idi. Uvula ve farinks ödemli, hiperemik görünümdeydi (Resim 2). Oskültasyonunda akciğer sesleri ve diğer sistem muayeneleri normal olarak saptandı. Olgunun özgeçmişinde, sinüzit dışında ek hastalığı, bilinen alerji ve ilaç kullanım öyküsü yoktu. Soygeçmişinde de ailesel bir alerji hikayesi yoktu.

Laboratuvar parametreleri ve Posterior Anterior akciğer grafisi normal olarak saptandı. Tedavide 4 L/dk nazal Oksijen, 80 mg metilprednizolon, 50 mg difenhidramin intravenöz olarak verildi. Yirmi dört saat acil serviste izlenen hasta taburcu edildi. Hasta

Yazışma Adresi/Address for Correspondence:

Dr. İrfan Aydın, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, 65040 Van, Türkiye
Tel: +90 432 215 04 73 E-posta: irfanaydinyu@yahoo.com.tr

Resim 1. *Ecbalium elaterium*Resim 2. *Ecbalium elaterium*'a bağlı gelişen uvula ödemi

taburcu olduktan bir gün sonra nefes darlığı ve göğüs ağrısı şikayeti ile acil servisimize tekrar başvurdu. Hastanın akciğerinde dinlemekle bilateral sibilan ronküsleri mevcuttu. Diğer vital bulguları normaldi. Hastanın tekrar çekilen Posterior Anterior akciğer grafisinde bir patoloji saptanmadı. Hastaya iki combivent nebul® (İpratropiyum bromür 0.50 mg/2.5 ml, Salbutamol 2.5 ml) ve bir pulmicort nebul® (Budesonid 0.25 mg/ml) oksijenle beraber verildi. Ardından 2 avil ampul® (Feniramin maleat 45.5 mg/2 ml) ve 80 mg metilprednizolon i.v olarak tekrarlandı. Acil servise gelişinin 2. saatinden sonra şikayetlerinin geçmesi üzerine taburcu edildi. Hastanın daha sonraki takiplerinde herhangi bir patoloji saptanmadı.

Tartışma

Alternatif tedavi yöntemlerinin faydalı olduğunu gösteren çalışmalar olmasına rağmen ciddi yan etkileri olduğunu gösteren çalışmalar da bulunmaktadır. *Ecbalium elaterium* bitkisinden elde edilen sıvı eski zamanlardan beri katartik ve antienflamatuar etkileri nedeniyle kullanılmaktadır (5).

Ülkemizde Ekici ve ark.'nın (2) *Ecbalium elaterium* bitkisinin faydalı olduğunu bildiren çalışmalarında, klinik ve radyolojik olarak sinüzit tanısı konulan 50 hasta üzerinde yaptıkları, *Ecbalium elaterium* bitkisinden hazırladıkları sıvıdan 15 gün boyunca 3'er damla hastaların burun deliklerine damlatmış ve %62 oranında radyolojik, %16 oranında klinik iyileşme olduğunu bildirmişlerdir.

Fakat buna karşı olarak Yunanistanda Mazokopakis ve ark.'nın (6) 269 kronik rinitli hasta üzerinde yaptığı çalışmada, olguların %2.2'sinin intranazal olarak bu bitkiyi kullandığı ve allerji öyküsü olan (1 hastada astım bronşiale, 1 hastada gıda alerjisi ve 3 hastada ilaç alerjisi) 5 olguda ciddi yan etkiler geliştiğini yayınladılar.

Kloutsos ve ark. (7) ise *Ecbalium elateriuma* karşı yan etki gelişmiş 42 olguyu içeren en geniş serilerinde, olguların % 93'ünde allerji hikayesi olduğunu rapor ettiler.

Yine Satar ve ark. (8) ile Eray ve ark. (9) sinüzit için bu bitkiyi kullanan ve yaşamı tehdit eden uvular anjioödem gelişen olgular bildirilmişlerdir. Bu nedenle bu çalışmalar eşliğinde bu bitkinin özellikle allerji hikayesi olan bireylerde kullanılmasının daha ciddi yan etkiler yaptığı söylenebilir.

Kavalcı ve ark. (10) çalışmalarında angioödem gelişen bir olgunun tedavisinde steroid, antihistamik tedavisinin yanında adrenalin kullanmışlardır.

Sunulan çalışmada olgu, literatürle benzer olarak sinüzit tedavisi için *Ecbalium elaterium*'un özünü kullanmış, sonrasında uvular ödem gelişmiştir. Olgunun semptomları intravenöz steroid ve antihistaminik tedavisi ile gerilemiş, adrenalin ihtiyacı olmamıştır. Fakat olgu bir gün sonra nefes darlığı ve göğüs ağrısı ile tekrar başvurmuş olup, etki süresinin ne kadar uzun olduğu görülmüştür. Bu nedenle bu tür olguların daha uzun süre ile takip edilmesinin gerekli olduğu kanısındayız.

Sonuç

Alternatif tedavi yöntemleri toplumda yaygın olarak kullanılmasına rağmen güvenilirliği ile ilgili kapsamlı araştırmalara gerek olduğu düşüncesindeyiz. Bu konuda toplumun her yönü ile kitle iletişim araçlarının da kullanılması ve bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Kaynaklar

1. Mantle D, Gok MA, Lennard TW. Adverse and beneficial effects of plant extracts on skin and skin disorders. *Adverse Drug React Toxicol Rev* 2001; 20: 89-103.
2. Ekici M, Satılmış A, Ay YD. *Ecbalium Elaterium* (L.) Meyvelerinin Sinüzite Karşı Kullanımı. *Ekoloji Çevre Dergisi* 1998; 7: 24-5.
3. Tunçok Y, Kalyoncu Nİ. T.C. Sağlık Bakanlığı Zehirlenmeler Tanı ve Tedavi Rehberleri 2008. Özkan Matbaacılık Ankara. Sf:171.
4. Bozkurt Ş. Bitki ve Tohumların Neden Olduğu Zehirlenmeler. *Acilde Klinik Toksikoloji*. Ed. Satar S. sf:655. 2009 Adana Nobel Kitabevi.
5. Eken C, Özbek K, Yıldırım CK, Eray O. Severe uvular edema and nasal mucosal necrosis due to *Ecbalium elaterium* (squirted cucumber): An allergic reaction or direct toxic effect. *Clinical Toxicology* 2008; 46: 257-8. [CrossRef]

6. Mazokopakis E, Karefilakis CM, Starakis IK. The Safety and Efficacy of the Fruit Juice of *Ecballium elaterium* in the Treatment of Acute Rhinosinusitis. *The Journal of Alternative and Complementary Medicine* 2009; 2: 1273-4. [\[CrossRef\]](#)
7. Kloutsos G, Balatsouras DG, Kaberos AC, Kandiloros D, Ferekidis E, Economou C. Upper airway edema resulting from use of *Ecbalium Elaterium*. *Laryngoscope* 2001; 111: 1652-5. [\[CrossRef\]](#)
8. Satar S, Gökel Y, Toprak N, Sebe A. Life-threatening uvular angioedema caused by *Ecbalium elaterium*. *Eur J Emerg Med* 2001; 8: 337-9. [\[CrossRef\]](#)
9. Eray O, Tuncok Y, Eray E, Günerli A, Güven H. Severe uvular angioedema caused by intranasal administration of *Ecbalium elaterium*. *Emerg Med J* 2009; 26: 566. [\[CrossRef\]](#)
10. Kavalcı C, Durukan P, Çevik Y, Özer M. Angioedema Due To *Ecballium Elaterium*. *JAEM* 2007; 3: 139-401